

Gløtt inn i lukket rom

Det måtte en Breivik-sak til for å åpne døren til et av de mest lukkede rommene i samfunnet vårt.

TEKST

Bjørn Urdal

PUBLISERT 5. juli 2012

DEBATT: SAKKYNDIGE

Breivik-saken har betydd noe som har vært meget positivt. Det måtte en Breivik-sak til for å åpne døren til et av de mest lukkede rommene i samfunnet vårt: Rettspsykiatriens plass i rettsapparatet.

«Innenfor rettspsykiatrien er det påfallende hvilken fremtredende plass diagnosen har fått»

Nå har norsk offentlighet har fått innsyn i noe helt ukjent, og det er forholdet mellom norsk lov, påtalemyndigheten og rettspsykiatrien. Min påstand er at det har vært et meget tett samarbeid mellom påtalemyndigheten og for eksempel Den rettspsykiatriske kommisjon.

Loven har satt en ramme for det rettspsykiatriske arbeidet. Rammen er å finne fram til en diagnose. I seg selv er dette en tvilsom ramme: Tilregnelig eller utilregnelig. Før handlet det om varig svekkede sjelsevner. Det var i Gabriel Langfeldts glanstid.

I klinisk psykiatri er det en stigende tendens: Diagnosens vikende plass. Innenfor rettspsykiatrien er det påfallende hvilken fremtredende plass diagnosen har fått. En plass den ikke fortjener. Den har spilt en altfor stor rolle for hva slags dom den tiltalte har fått. Mange spørsmål melder seg. Hva slags klinisk erfaring har rettspsykiaterne? Hvor avhengige har påtalemyndigheten og lovverket vært av rettspsykiaterne? Hvilken rolle skal rettspsykiatrien spille?

Selv har jeg i sin tid møtt unge kriminelle. Det var «verstingene» fra hele landet. Min rolle var å være individualterapeut, og klientellet var blant annet unge voldsmenn, mordere og psykopater. Det var en meget interessant tid. Jeg møtte de unge uten diagnose, metode og teori. Det var et privilegium. Tilbakemeldinger fra flere av de mest

skadede var positive. Min erfaring som terapeut for de unge var at jeg ikke har møtt noen som har vært så innstilt på å arbeide med seg selv. Dette står i motsetning til det vanlige synet om at de ikke er motiverte. En annen ting var at ingen har lært meg mer om det å være menneske.

Min erfaring er at bare individualterapi kan forandre atferden til de mest skadede. Jeg var imidlertid heldig som var omgitt av et behandlingsmiljø å benytte meg av, i en kropporientert behandlingsform.

norsk.tekstsenter@online.no

Teksten sto på trykk første gang i Tidsskrift for Norsk psykologforening, Vol 49, nummer 7, 2012, side

TEKST

Bjørn Urdal, Psykolog, tidligere terapeut på Nic Waals Institutt